

Udvikling af den offentlige opgaveløsning og ny velfærdsteknologi

Det danske velfærdssamfund står overfor en række udfordringer. Fremover vil den danske befolkning bestå af flere ældre og færre i den erhvervsaktive alder. Det indebærer flere offentlige udgifter og færre indtægter. Faldet i antallet af erhvervsaktive personer betyder, at det på sigt bliver vanskeligere at rekruttere personale til den offentlige sektor.

Samtidig stiger forventningerne til velfærdsydelsernes kvalitet og den individuelle tilpasning. Og det økonomiske råderum til yderligere offentlig service er begrænset, hvis finanspolitikken fortsat skal være holdbar.

Det er derfor nødvendigt at se på, hvordan vi får mest kvalitet for penge, udvikler nye løsninger og sikrer høj brugertilfredshed.

Danmarks Vækstråd har senest med 'Velfærdsteknologi – på vej til ny vækst' slået fast, at et styrket offentlig-privat fokus på innovation og samarbejde kan bidrage til at løfte kvaliteten af den offentlige service og samtidig omstille erhvervslivet til nye vækstområder, fx inden for velfærdsløsninger og velfærdsteknologi.

Danmarks Vækstråds anbefalinger er i tråd med erfaringer fra ind- og udland, der generelt viser, at offentlig-privat samarbejde fremmer udviklingen af nye løsninger og fører til bedre og billigere opgavevaretagelse.

De involverede virksomheder står efterfølgende med gode kort for at omsætte de udviklede løsninger til vækst og eksport. Som Danmarks Vækstråd har gjort opmærksom på flere gange, vil der i de kommende år være en stigende international efterspørgsel efter velfærdsteknologier og -løsninger, som kan skabe grundlag for nye erhvervsaktiviteter og nye danske arbejdspladser. For at høste disse gevinster er demonstration af løsningerne på hjemmemarkedet dog vigtig.

Alligevel stiger brugen af OPS/OPI i Danmark kun svagt. Det gælder generelt. Og det gælder særligt i forhold til de bløde velfærdsydelser som sundhed, pleje og omsorg, som ikke bare udgør en stor del af de offentlige udgifter, men som også står over for særligt markante udfordringer i forhold til den demografiske udvikling med flere plejekrævende ældre og færre i den erhvervsaktive alder. En endnu ikke offentliggjort analyse be-

stilt af Udbudsrådet viser, at kun 4 danske kommuner har erfaringer med OPS på ældreplejecentre i perioden 2004-09.

Arbejdet med regeringens kommende OPS-strategi viser, at den begrænsede brug af OPS i Danmark især kan tilskrives relativt store udviklingsomkostninger kombineret med usikkerhed om gevinster. Det skyldes igen manglen på danske projekter, som andre kan hente inspiration fra, manglende dokumentation af effekter og mangel på enkle redskaber, der kort og klart kan guide såvel de offentlige som de private igennem samarbejdets faser.

Det er som led i aftalen om udmøntning af globaliseringsreserven aftalt, at der via den tværoffentlige platform Udbudsportalen.dk skal etableres bedre viden om de forskellige måder, som offentlig-privat samarbejde kan udformes på. Udbudsportalen henvender sig både til offentlige og private aktører og skal sikre et fælles videngrundlag om, hvad der virker i gennemførelse af OPS/OPI, og hvilke effekter der kan opnås.

Styrkelsen af Udbudsportalen vil gøre det nemmere for den offentlige og den private sektor at samarbejde. Det kan dog ikke i sig selv råde bod på, at der kun er meget få danske erfaringer med OPS/OPI, særligt på de bløde områder. Netop fordi der er store udviklingsudgifter og en vis usikkerhed ved at nytænke og reformere opgaveløsningen, er det afgørende at kunne læne sig op ad det gode eksempel, hvor det er lykkedes for andre.

Når der foreligger et erfaringsgrundlag, hvor man kan se, hvordan andre kommuner/regioner og private virksomheder har samarbejdet om at nytænke og skabe innovation i opgaveløsningen, og hvor effekterne er vel-dokumenterede, er det nemmere at følge efter. Erfaringerne kan endvidere medvirke til at etablere en "bedste praksis" og få flere private aktører til at interessere sig for OPS/OPI.

På den udbydes dette tema om udvikling af den offentlige opgaveløsning og ny velfærdsteknologi under den konkurrenceudsatte pulje.

Der udbydes derfor en enhed/et konsortium, som skal fremme brugen af OPS/OPI. Enheden/konsortiet skal motivere kommuner og regioner gennem følgende aktiviteter:

- Medfinansiering af og faglig sparring til gennemførelse af 5 store demonstrationsprojekter
- Udvikling af OPS/OPI-eftersyn for offentlige myndigheder
- Udvikling af koncept for innovationspris

I udbuddet af enheden/konsortiet lægges der op til, at vinderen har solid indsigt og kompetence i håndtering af de barrierer og spørgsmål, der opstår under et offentlig-privat samarbejde, herunder et OPI. Det kan med

fordel løftes af fx et konsortium bestående af såvel private som offentlige aktører.

Enheden/konsortiet skal drive de tre skitserede aktiviteter og sikre, at reglerne for strukturfondsfinansierede projekter overholdes samt, at alle aktiviteter i projektet er programkonforme.

Aktiviteterne er yderligere uddybet i det følgende.

Medfinansiering af og faglig sparring til gennemførelse af 5 store demonstrationsprojekter

Det kan være meget ressourcekrævende at være den første kommune eller region, der giver sig i kast med OPS/OPI på et givent sektorområde. Imidlertid er der brug for kommuner og regioner, der tør kaste sig ud i nye samarbejdsformer og gennemgribende nytænke opgaveløsningen på et givent sektorområde. Der etableres derfor en medfinansieringsordning til projekter, der vil afprøve og udvikle den offentlige opgaveløsning gennem OPS/OPI. Ligeledes vil den pågældende kommune/region modtage løbende støtte og sparring i forhold til at gennemføre projektet. Initiativet retter sig mod 5 relativt store OPS/OPI-projekter, som vil være særligt nyskabende i forhold til brug af forretningsmodel, forventet innovationshøjde eller sektorområde. Som en del af opgaven skal der tilvejebringes dokumentation for effekterne ved OPS/OPI. Ligesom erfaringerne fra projekterne skal danne grundlag for udvikling af værktøjer til at tilrettelægge og gennemføre OPS/OPI -projekter. Disse vil kunne videreformidles på Udbudsportalen.dk.

OPS/OPI-eftersyn for offentlige myndigheder

Enheden/konsortiet tilbyder kommuner og regioner et OPS/OPI-eftersyn, som skal afdække, om opgaveløsningen kan udvikles og styrkes gennem OPS og OPI. Eftersynet vil gå sektorvis til værks. Således gennemgås de forskellige opgaveområder, og der stilles skarpt på den igangværende opgaveløsning og de fremtidige udfordringer (fx demografiske og rekrutteringsmæssige). På baggrund af eftersynet fastslår enheden/konsortiet, om der er basis for at udvikle opgavevaretagelsen gennem OPS/OPI. Såfremt der påvises et potentiale, udarbejdes en skræddersyet handlingsplan med anvisninger til, hvordan det potentialet realiseres. OPS/OPI-eftersynet skal tjene som inspiration og vil være frivilligt for den enkelte myndighed.

Udvikling af koncept for innovationspris

Der er behov for at øge kendskabet til OPI. OPI har erhvervsmæssigt potentiale og forøger bruger kvalitet og effektivitet i den borgernære offentlige service. Det foreslås derfor, at der udvikles et koncept for uddeling af en årlig pris for de mest perspektivrige offentlig-private innovationer. Prisen skal anerkende innovationer, som er udviklet af offentlige og private parter i fællesskab. Relevante projekter skal derudover have er-

hvervsmæssigt potentiale samt forøge bruger kvalitet og effektivitet i den borgernære offentlige service.

Eksempler fra regionalfondsprogrammet

- Styrkelse af det offentlig-private samarbejde om udvikling af nye teknologier, fx gennem tilskud til projektrelaterede lønudgifter, køb af udstyr og omkostninger relateret til samarbejdet
- Etablering af innovative måder at organisere den offentlige sektors tjenesteydelser til erhvervslivet på, fx gennem nye samarbejdsformer på tværs af kommuner og ved oprettelse af selvejende institutioner
- Forsknings-, udviklings- og demonstrationsprojekter vedrørende miljø- og energieffektive teknologier og spredning af viden herom til gavn for SMV'er
- Videreudvikling af offentlige/private netværkssamarbejder på miljøområdet
- Understøttelse af offentligt/privat samarbejde med henblik på innovation på handicapområdet